

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/118/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6617211131
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6617211131.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a členov senátu Mgr. Martina Štubniaka a Mgr. Janky Benkovičovej, v spore žalobcu BENCONT COLLECTION, a.s., IČO: 47 967 692, so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Veronika Kubříková, PhD., s.r.o., so sídlom Martinčekova 13, Bratislava proti žalovanému H. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX/XX, L., o zaplatenie 392,88 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 6Csp/106/2017-128 zo dňa 14.februára 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 6Csp/106/2017-128 zo dňa 14.02.2018 z r u š u j e a
v e c v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd Lučenec (ďalej tiež „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) žalobu žalobcu o zaplatenie 392,88 € s prísl., zamietol (I. výrok). Žalovanému náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal (II. výrok).

2. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že okresný súd k tomuto záveru dospel po tom, čo zo žaloby a z vykonaných dôkazov vyplynulo, že pri uzatváraní Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX neboli splnené všetky podmienky, ktoré pre uzavretie zmluvy o úvere predpokladá zákon. Na základe Zmluvy mal žalobca žalovanému poskytnúť plnenie vo výške 600,- Eur, ktoré sa žalovaný zaviazal splatiť v 36 mesačných splátkach vo výške 26,- Eur. V zmysle stavu úveru ku dňu podania žaloby uhradil žalovaný žalobcovi len sumu 444,70 Eur. Nedostatky kontraktačného procesu videl súd prvej inštancie v tom, že žalobca súdu predložil len Návrh na uzavretie zmluvy zo dňa 12.10.2012, ktorý bol vyplnený a podpísaný žalovaným. Podpis žalobcu na Zmluve je datovaný ku dňu 16.10.2012, kedy malo podľa názoru žalobcu dôjsť k uzavretiu Zmluvy č. XXXXXXXXXXXX. Okresný súd mal za to, že k uzavretiu zmluvy však nedochádza len samotným spísaním návrhu, ale až okamihom prijatia takéhoto návrhu a následným písomným oznámením prijímateľa o akceptácii návrhu. Žalobca však súdu nepredložil akýkoľvek dôkaz nasvedčujúci tomu, že žalovanému oznámenie o akceptácii návrhu doručil. Súd prvej inštancie tiež poukázal na článok 2 ods. 2.3. Obchodných podmienok, kde sám žalobca uviedol, že uzavretie zmluvy sa viaže na odkladaciu podmienku, ktorou je doručenie akceptácie klientovi. Dôkazné bremeno spočívajúce v preukázaní platného uzatvorenia zmluvy žalobca neunesol. Prvostupňový súd mal teda za to, že žalobcom poskytnuté plnenie je plnením bez právneho dôvodu v zmysle ustanovenia § 451 ods.2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“).

3. S prihliadnutím na spotrebiteľský charakter zmluvy, okresný súd z úradnej povinnosti preskúmal, či nie sú nároky žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. premlčané. Výsledkom prieskumnej činnosti okresného súdu bolo zistenie, že žalobcovi uplynula dvojročná subjektívna premlčacia lehota na domáhanie sa vydania nárokov, ktoré mu vznikli z titulu bezdôvodného obohatenia. Dvojročná subjektívna lehota mala v zmysle ustanovení § 107 ods.1 OZ

začať plynúť odo dňa poskytnutia plnenia t.j. najneskôr odo dňa 19.10.2012. Žalobca sa svojich nárokov domáhal až žalobou podanou dňa 22.09.2017, a teda po márnom uplynutí subjektívnej premlčacej lehoty. Z týchto dôvodov okresný súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

4. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tak, že žalovaný bol v konaní úspešný v rozsahu 100%. Nakoľko však žalovanému preukázateľne žiadne trovy nevznikli, rozhodol súd tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

5. Proti rozsudku prvostupňového súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie alternatívne zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie a žalovaného zaviazal na náhradu trov konania vrátane trov odvolacieho konania.

6. Žalobca v odvolaní poukázal na to, že súd prvej inštancie postupoval nesprávne, keď prihliadol na uplynutie subjektívnej premlčacej lehoty podľa § 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ex offio, a teda bez toho, že by žalovaný vzniesol námietku premlčania. Zároveň tiež poukázal na nález Ústavného súdu SR PL ÚS 11/2016-60 zo dňa 07.02.2018, v ktorom ÚS SR vyslovil nesúlad § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. s Ústavou SR.

7. V odvolaní žalobca namietal nesprávny procesný postup súdu, keď súd žalobcovi znemožnil procesne sa brániť, a to tým, že nevytýčil termín predbežného prejednanie sporu podľa § 168 CSP a tiež nevytýčil termín pojednávania podľa § 177 ods. 1 CSP.

8. Žalobca sa nestotožnil s odôvodnením prvostupňového súdu, že medzi žalobcom a žalovaným nedošlo k platnému uzavretiu Zmluvy, pričom argumentoval tým, že v zmysle § 43c ods. 1 OZ už samotným čerpaním a splácaním úveru žalovaným, malo dôjsť k prijatiu návrhu, a teda že Zmluva o úvere bola medzi žalobcom a žalovaným platne uzavretá. Pokiaľ ide o plynutie subjektívnej premlčacej lehoty podľa § 107 ods. 1 OZ mal žalobca za to, že on ani jeho právny predchodca nemali vedomosť o tom, že zo strany žalovanému došlo k bezdôvodnému obohateniu, pričom o tejto skutočnosti sa žalobca dozvedel až z napadnutého rozhodnutia.

9. Žalobca tiež považoval odôvodnenie napadnutého rozhodnutia za nedostatočné a z toho dôvodu aj za nepreskúmateľné, na základe čoho malo dôjsť k porušeniu článku 46 ods.1 Ústavy SR.

10. Žalovaný sa k vyššie uvedenému odvolaniu žalobcu nevyjadril.

11. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok okresného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. Podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

13. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

14. Podľa § 9 ods.1 zákona č. 129/2010 Z.z. zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

15. Podľa § 11 ods.1 písm. a) zákona č.129/2010 Z.z. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1.

16. V zmysle § 40 ods.1 OZ ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

17. Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č.250/2007 Z.z.) účinného v čase rozhodovania súdu prvého stupňa, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

18. Podľa § 100 ods.2 OZ premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

19. Podľa §107 ods. 1 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

20. Predmetom konania je spor zo spotrebiteľskej zmluvy, pričom táto skutočnosť v konaní namietaná nebola. Závery prvostupňového súdu o tom, že Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX nebola platne uzavretá a poskytnuté plnenie predstavuje nároky z bezdôvodného obohatenia sú podľa odvolacieho súdu správne, avšak so záverom o uplynutí subjektívnej premlčacej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia sa odvolací súd nestotožnil.

21. V rozsahu odvolacích námietok odvolací súd vec preskúmal a dospel k nasledovným záverom. Prvostupňový súd dospel k správne záveru o tom, že Zmluva o úvere nebola medzi žalobcom a žalovaným platne uzavretá. Okresný súd teda správne vyhodnotil, že zmluva je platne uzavretá až okamihom, keď podľa § 43c ods. 1 OZ osoba, ktorej bol návrh určený urobí vyhlásenie alebo iné konanie na základe ktorého je zrejmé, že s prijatím návrhu súhlasí. Navyše, zmluvné strany si medzi sebou vymienili, že: „Zmluva o úvere je uzatvorená a nadobúda platnosť doručením akceptácie zo strany Banky Klientovi“ (článok 2 ods. 2.3. Obchodných podmienok). Zo samotnej žiadosti o poskytnutie úveru vyplýva, že táto je len návrhom (ofertou) na uzavretie Zmluvy, pričom na to, aby došlo k platnému uzavretiu zmluvy musí k návrhu pristúpiť písomné oznámenie o schválení žiadosti (akceptácia) zo strany žalobcu. Možno teda konštatovať, že zmluvné strany prejavili vôľu, aby sa Zmluva uzavrela v písomnej forme a obsahovala všetky atribúty, ktoré zákon pre písomnú formu právnych úkonov vyžaduje. Keďže žalobca v priebehu konania nejako nepreukázal, že by žalovanému oznámenie o akceptácii doručil, prvostupňový súd správne vyhodnotil, že k platnému uzavretiu zmluvy nikdy nedošlo.

22. Odvolací súd súhlasí so záverom súdu prvého stupňa o tom, že plnenie ktoré žalobca žalovanému reálne poskytol je plnením bez právneho dôvodu a je nutné ho posudzovať v zmysle § 451 a nasl. OZ o bezdôvodnom obohatení. Pokiaľ ide o námietku žalobcu, že sa o skutočnosti, že poskytnuté plnenie je bezdôvodným obohatením, dozvedel až z napadnutého rozhodnutia odvolací súd dodáva, že subjektívna premlčacia lehota začala plynúť okamihom, kedy žalobca žalovanému reálne plnenie poskytol, t.j. najneskôr od 19.10.2012. Odvolací súd k začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty uvádza, že žalobca mal už v čase poskytnutia plnenia vedomosť o tom, že nedodrжал zákonný postup pri uzatváraní zmlúv a taktiež ani kontraktčný proces, ktorý si sám zakotvil v zmluvných podmienkach, konkrétne v článku 2 bod 2.3. Z tohto dôvodu malo byť žalobcovi už v čase poskytnutia plnenia žalovanému zrejmé, že tieto defekty majú za následok neplatnosť zmluvy ako takej a poskytnuté plnenie z tejto zmluvy bude bezdôvodným obohatením.

23. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia je majetkovým právom, ktoré sa v súlade s § 100 ods. 2 OZ premlčuje. V čase, kedy prvostupňový súd uplatnené nároky žalobcu posudzoval, mal v zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. zákonnú povinnosť prihliadať aj bez návrhu na premlčanie uplatnených nárokov, pokiaľ tieto vyplývajú zo spotrebiteľskej zmluvy. V tomto konkrétnom prípade začala žalobcovi plynúť dvojiročná premlčacia lehota už okamihom skutočného poskytnutia plnenia žalovanému, t.j. najneskôr od 19.10.2012. Žaloba bola na súd doručená až 22.09.2017, a teda po márnom uplynutí subjektívnej dvojiročnej premlčacej lehoty v súlade s § 107 ods. 1 OZ. Námietka premlčania však v konaní vznesená nebola. Je teda zrejmé, že okresný súd sa s otázkou premlčania zaoberal ex offo a v súlade s vtedy platnou legislatívou.

24. Po podaní odvolania bol v Zbierke zákonov č.271/2018 (zo dňa 27.09.2018) vyhlásený nález Ústavného súdu SR PL ÚS 11/2016-60 zo dňa 07.02.2018, podľa ktorého ustanovenie § 5b zákona č.250/2007 Z.z. nie je súladné s článkom 46 ods.1 v spojení s článkom 1 ods.1 Ústavy SR.

25. Podľa § 193 veta prvá CSP súd je viazaný rozhodnutím Ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná.

26. Podľa § 41 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov, nález, ktorým sa zistil nesúlad právnych predpisov s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo medzinárodnou zmluvou vyhlási sa spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov. Nález je všeobecne záväzný odo dňa jeho vyhlásenia v Zbierke zákonov.

27. Odvolací súd sa podaným odvolaním zaoberal v čase, kedy bol nález Ústavného súdu vyhlásený v Zbierke zákonov, a teda v čase jeho všeobecnej záväznosti. Z tohto dôvodu posudzoval otázku premlčania tak, ako by ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. nikdy neexistovalo (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR 6Cdo/82/2017).

28. Žalovaný bol počas celého prvostupňového ako aj odvolacieho konania nečinný, nevyužil svoje právo vyjadriť sa k veci a v neposlednom rade v konaní nevzniesol námietku premlčania. V súlade s § 100 ods. 1 OZ druhá veta na premlčanie prihliadne súd len námietku dlžníka. Z týchto skutočností je zrejmé, že odvolací súd nemôže považovať uplatnené nároky za premlčané, a to aj napriek skutočnosti, že pokiaľ by súd na premlčanie prihliadal z úradnej povinnosti, ako tomu bolo v prvostupňovom konaní, považovali by sa žalobcom uplatnené nároky za premlčané.

29. Z uvedených dôvodov odvolaciemu súdu neostala iná možnosť ako rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (389 ods. 1 písm. c) CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP), pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP) ani na jeho zmenu (§ 388 CSP) a v zmysle § 391 ods. 1 CSP mu vec v tomto rozsahu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

30. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

31. Úlohou okresného súdu bude opätovne posúdiť uplatnený nárok žalobcu na zaplatenie sumy 392,88 Eur s príslušenstvom.

32. V novom rozhodnutí rozhodne okresný súd i o náhrade trov celého, teda i odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

33. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolať musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).